

ՀԱՄԱՐ
սահ

Ճարճարարութեան
ՅոՒՅ աշարհես

72(064)(ԿՌ.995)
Հ-25

ՍՏՈՒԿՎԱՆ Է 1981 Ք.

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԻ ԿԱՏԱԼՈԳ

A 2922
407442

29 հոկտեմբերի 1935 թ.

ՅԵՐԵՎԱՆ

Ներկա ճարտարապետական ցուցահանդեսը— նը-
վիրովում և խորհրդային հայաստանի— հերոսական պայ-
քարի ու հողթնականների 15-ամյակին.

Շնորհիվ կոմունիստական կուսակցութեան և
խորհրդային իշխանութեան, Լենինյան—Ստալինյան
աղղային քաղաքականութեան, յերկրի եկանոմիկայի
և կուլտուրայի սլանային սկզբունքի— ժողովրդական
անտեսութեան բոլոր ճակատամասերում, ծավալված
սոցիալիստական շինարարութեանը— ստեղծադրծա-
կան դաշտ հանդիսացավ ճեղով աղղային բովանդակու-
թեամբ սլուլետարական կուլտուրայի— գեղարվեստի
և մասնավորապես ճարտարապետութեան դարդացման
համար:

Խորհրդային հարձարապետարյան հիմնում դնելով
մարդու հոգեօտարարյան Ստալինյան գողափարը— յերկրին
տալով Վոչ միային հարմար ալլե գեղեմիք» (Կագա-
նովիչ՝) շենքեր— կաղմակերպելով նոր մարդու սոցիա-
լիստական աշխատանքի և կուլտուրական հանդատի
միջավայրը— կտանք մեր հերոսական դարալրջանին
ձայնակցող արժանի ճարտարապետութեան:

Հ. Խ. Ն. Մ. Կազմ. Կալիսե

ՔԱՂԱՔՆԵՐԻ ՅԵՎ ԲՆԱԿԵԼԻ ՎԱՅՐԵՐԻ
 ՀԱՏԱԿԱԳԾՈՒՄԸ

Ակադ. Ա. Քամանյան

1. *Յերեան քաղաքի հատակագիծը.* մասշտ. 1:5000
2. » » *կենտրոնական թաղամաս.*
մասշտ. 1:2000
3. » » *«Շահումյանի» և «Կիրովի»*
անվան դրոստվայրը. մասշտ. 1:1000
4. » » *հյուսիսային պողոտա.*
մասշտ. 1:500
5. » » *համալսարանական անվանը.*
մասշտ. 1:1000
6. » » *տրանզիտային փողոցը.*
մասշտ. 1:2000
7. » » *կոլարտալների վերակառուցման*
հսկիզային նախագիծ.
8. » » *Արտվյան և Նալբանդյան փողոց-*
ների վերակառուցումը:

Ճարտ. Մ. Մազմանյան

9. *Կիրովականի հատակագիծը.*
10. *Փարաքար գյուղի հատակագիծի հեռանկարը.*

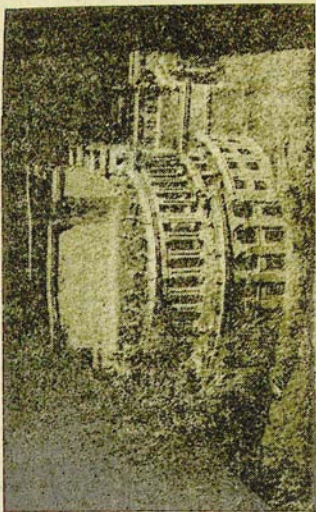
Ճարտ. Գ. Քոչար

11. *Մարտիկյանի անվան կոլխոզի հատակագիծը*

12. Մարտիկյանի անվան կոլխոզի հեռանկարը
Ճարտ. Մ. Գրիգորյան
13. Ղրխբուլազի հանդստի պարկ
14. Քանաքեռի խճուղու սկզբի ճարտարապետական
ձևավորումը.
15. » ծառուղու աստիճանների ձևավորումը
16. » » » ձևավորման
հեռանկարը.
17. Յերևան քաղաքի «Պուշկինի» անվան հրապարակը.
18. » » » հրապարակի շատրվանը
19. » » Կուլտուրայի և հանդստի պարկի
պրոպիլեյնների նախագիծը
- Ճարտ. Մարգարյան և Ճարտ. Դավրյան
20. Ուլուխանլիի կայարանի շրջակայքի ձևավորումը
Ճարտ. Տ. Մարտիրյան
21. Թաղապետի խորհանտեսությունը.

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐ

- Ճարտ. Բ. Արագյան
22. Բնակչինկոսպի Վարչության շենքի գլխավոր
հակատը
23. » » » հեռանկարը.
- Ճարտ. Փ. Ազատյան
24. Զորագետի Վարչության տունը.
- Ճարտ. Բախտիյան
25. Շրջգործկոմի նախագիծ

Հայկանոս

Պատ. Ս. ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ

Պրոֆ. Ն. Բունիարյան

- 26. Աշխատանքի պալատ Յերևանում.
- 27. Ամասային թատրոն »
- 28. Բնակչինկոսպի Վարչության շենքը.
- 29. Յախա ակումբի եսկիզը.
- 30. Կապի տան մուտքը.
- 31. Կենտրոնական արխիվի շենքը.
- 32. Կրկեսի նախագիծը.
- 33. Գետանկի շենքը.

Ճարտ. Մ. Գրիգորյան

- 34. Բանդակագործ Ուրարտուի արվեստանոցի գլխավոր ճակատը

Ակադ. Ա. Թամանյան

- 35. Ժողտան հարավային ճակատը
- 36. » հյուսիսային ճակատը
- 37. » հարավային ճակատը, Լենինի հուշարձանով
- 38. » արևելյան ճակատը » »
- 39. » գլխավոր հարկի հատակագիծը
- 40. » կտրվածք ըստ յերկախական սառնոցի
- 41. » մակետի լուսանկարը

Ճարտ. Հ. Մարգարյան

- 42. Դինամոյի ստադիոնի ճակատը
- 43. » » հեռանկարը
- 44. » » հատակագիծը

Ճարտ. Մ. Մազմանյան և ճարտ. Հ. Մարգարյան

- 45. Գրքերի պալատի շենքի գլխավոր ճակատը
- 46. » » » կողքի »
- 47. » » » հեռանկարը
- 48. » » » ինտերյերը

- Ճարտ. Կ. Հալաբյան, Մ. Մազմանյան և Գ. Քոչար
49. Յերկրաբանական համիտեյի շենքի լուսանկարը
- ✓ 50. Կառուցողների ահուժբի լուսանկարը իրականից
51. Պետապի շենքի լուսանկարը

Ճարտ Մ. Մազմանյան, Հ. Մարգարյան, Ս. Ստեփանյան, Գ. Քոչար

52. Աշխատանքի պալատի հեռանկարը Յերեանում
- Ճարտ. Մ. Կապուսիկյան

53. Մանտեխչին

Ճարտ. Ա. Տ. Ավեսիֆյան

54. Կրկեսի վերականգնման նախագիծը

Ճարտ. Գ. Քոչար

55. Բնակչինկոսպի Վարչության շենքը

56. Կինո թատրոնի շենք Կիրովականում (լուսանկար)

57. Քաղխորհրդի շենքը Լենինականում

Ճարտ. Բ. Արարկյան

58. Ահուժբի գլխավոր ճակատ

Ճարտ. Ք. Յերկանյան Գ. Քոչար,

- 58a. Կինո-թատրոն Յերեվանում

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐ

Ճարտ. Բ. Արազյան

59. Պլաստիկայի և բիթմի ստուդիայի շենքի նախագիծ

Ճարտ. Մ. Գրիգորյան

60. Տասնամյա դպրոցի շենք

Ճարտ. Զ. Բախսինյան

61. Մանկավարժական տեխնիկում

Ահադ. Ա. Թամանյան

62. Պոլիտեխնիկ Ինստիտուտ «Կարլ Մաքսի» անվան.
դիվիզիոնի ճակատ

Ահադ. Ա. Թամանյան և ճարտ. Թ. Վարդ-
Պատրիկյան

63. Բարձրագույն կոմունիստական գյուղատնտեսա-
կան դպրոց «Բերիայի» անվան

Ճարտ. Ս. Սամարյան

64. Ֆյուդլինստիտուտի շենքի նախագիծը

Ճարտ. Ա. Տեր-Ավեսիֆյան

65. Կուսդպրոցի շենքի նախագիծը

ԲՆԱԿԵԼԻ ՇԵՆՔԵՐ

Ճարտ. Բ. Արագյան

66. Արարատ գործարանի բնակելի տունը

67. Բնակելի տուն «Կարմիր Հեկտեմբեր»

68. » » «Միություն»

Ճարտ Ա. Ահարոնյան, Լ. Մարգարյան

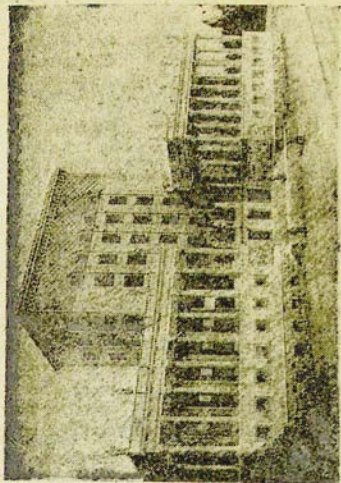
69. Հայպետշինի բնակելի տան լուսանկարը իրա-
կանից

70. Անասնաբուժ. Ինստիտուտի պրոֆեսսորների բնա-
կելի տան ընդհանուր տեսքը

Պրոֆ. Ն. Բունիարյան

71. Ալտողորի բնակելի տունը

72. » » տան կողքի ճակատը

Գրքերի պալատը Տեղեկամասում

Ճարտ. Մ. Մազմանյան
Ճարտ. Կ. Մարգարյան

73. Բնակելի տուն «Իլիչի» անվան: Հեռանկար
74. » » նկարիչների արվեստանոցով
75. » » № 22
76. » » 12 բնակարանով
77. » » 11 բնակարանով
78. » » 2 բնակարանով
79. » » գլխավոր ճակատ
80. » » հեռանկար
81. Կոոպերատիվ տուն «Մայիսի 1-ի անվան»
82. «Վեմ.» կոոպերատիվ տուն
Ճարտ. Զ. Բախտինյան
83. Հանրակացարան անապատան յերեխանների համար: Հեռանկար
Ճարտ. Մ. Փրիզորյան
84. Մասնագետների բնակելի տունը
85. Ժողովրդական նկարիչ Մ. Սարյանի բնակելի տունը
Ճարտ. Մ. Փրիզորյան մասնակ. ճարտ. Լ. Խալվաթյանի
86. Ներքգործ ժողովուրդի բնակելի տան հեռանկարը
87. » » » հատակագիծը
88. » » » դիս. ճակատը
89. » » » դեաալը
Ճարտ. Լ. Գորյան
90. Մեռաքսի դործարանի բնակելի տունը
Ճարտ. Տ. Յերկանյան
81. Բնակելի տուն Ս. Կ. աշխատակիցների համար
Ճարտ. Մ. Կապուտիկյան
92. Ուսուցիչների բնակելի տունը

Աղագ. Ա. Թամանյան

93. Հայաստի բնակելի տան գլխավոր ճակատը

94. » » » կողքի ճակատը

Ճարտ. Հալաբյան, Մ. Մազմանյան

95. Ելքիմարեստի բնակելի տան լուսանկարը մտկեանից

96. » » » » իրակամից

✓ 97. Բնակելի տուն—Կամուռնա

Ճարտ. Կ. Հակոբյան

98. Ներքգործժողովմանի բնակելի տան գլխավոր ճակատը

✓ 99. » » » »

100. » » » հետանկարը

Ճարտ. Մ. Մազմանյան

✓ 101. Ներքգործժողովմանի բնակելի տան գլխ. ճակատը

102. » » » հետանկարը

Ճարտ. Տեր-Ավետիսյան

103. Ելիայանի բնակելի տունը

104. Մաքրման կայանի բնակելի տունը

105. ՈՄՁ-ի բնակելի տունը

ԿՈՄՈՒՆԱԼ ՇԻՆԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ճարտ. Բ. Արազյան

106. Հյուրանոցի գլխավոր ճակատ

Գրոֆ. Ն. Բունիարյան

107. Յերեզանի բաղնիքի գլխավոր ճակատը

✓ 108. » » հետանկարը

109. Շուկա »

110. Հյուրանոց, «Բնասուրխատ» գլխավոր ճակատը

Ճարտ. Զ. Բախտինյան

111. Վաղպատի հրշեջ կայանի գլխավոր ճակատը:

112. » » » հեռանկարը:

Ճարտ. Տ. Յերկանյան

113. Բազնիք Լենինականում: Լուսանկար:

Ճարտ. Կապուսիկյան

114. Յերևանի նոր հյուրանոցի մուտքի ձևավորումը:

115. Նոր շուկա:

116. Վ. Խ. ՈՒ. Գ.-ի շենքը:

Ճարտ. Մ. Սահարյան և Ճարտ. Ռ. Սամարյան

117. Ախթալայի հանգստի տան ձաշարանը:

Ճարտ. Մ. Մազմախյան և Ճարտ. Փ. Քոչար

118. Հ Ո Կ-ի հյուրանոցը:

ՍԱՆԲՈՒԺ ՅԵՎ ԿՈՒՐՈՐՏԱՅԻՆ ՇԵՆՔԵՐ

Գրոֆ. Ն. Բունիարյան

119. Բեյուք Վեդիի յարուկ-կայանի շենքը:

Ակադ. Ա. Թամանյան

120. Բժշկական ինստիտուտի անատոմիկումի գլխավոր ճակատը:

121. Մանկաբարձական ինստիտուտի արևմտյան ճակատը:

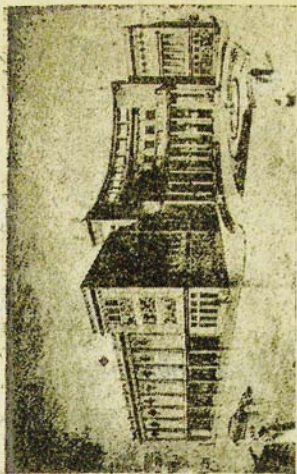
122. Մանկաբարձական ինստիտուտի հարավային ճակատը:

123. Ֆիզիո-տերապևտիկ ինստիտուտ:

Ակադ. Ա. Թամանյան և Ճարտ. Մ. Գրիգորյան

124. Մանկական կլինիկայի հյուսիսային ճակատը:

125. » » ճակատը Արուսյան գոցից:

Կին քառքով ճեղքանակ

ճար. Յ. Ներսիսյանի
ճար. Գ. Քոչար

- Ճարտ. Լ. Մարգարյան
126. Հիվանդանոց Արթիկում: Գլխավոր ճակատը:
Ճարտ. Մ. Մազմանյան, Կ. Հալաբյան և Գ. Քոչար
127. Տուրքիստաններ:
- Ճարտ. Ս. Ստեփանյան
128. Մանկական սանատորիա Գյուլաքարակում: Հե-
ռանկար:
129. Միացիալ դիսպանսեր Լենինականում: Լուսանկար:

ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՅԻՆ ՅԵՎ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ՇԵՆՔԵՐ

- Ճարտ. Բ. Սրբոյան
130. Արտաքին Առևտրի Ժողովմատի շենքի գլխավոր
ճակատ:
131. Հայասի Ունիվերսալ խանութի գլխավոր ճակատը:
Ճարտ. Ֆ. Աղսոյան
132. Լենինականի յենթակայանը
133. Քանաքևոզեսի յենթակայանը
- Ճարտ. Ա. Ահարոնյան և ճարտ. Մարգարյան
134. Կարի գործարանի շենքի լուսանկարը իրականից:
135. » » ինտերյեր
- Ճարտ. Ա. Ահարոնյան, Մ. Մազմանյան, Լ. Մար-
գարյան, Գ. Քոչար
- ✓ 136. Հայասի ունիվեր. խանութ Յերևան. I-ին վարիան.
հատակագիծը
137. » » » » գիշերային տեղ
138. » » » » հեռանկարը
- ✓ 139. » » » » 2-րդ վարիանաի
հատակագիծը
140. » » » » հեռանկարը

Պրոֆ. Ն. Բուցիարյան

141. Հայաստանի պատմության Վերականգնման գլխավոր
հանձնարար
142. » » » » հետազոտող

Ճարտ. Մ. Գրիգորյան

143. Գյուղատնտեսության հանձնարարի ձևավորումը
144. Քանաքեպտի մեթոդականը
145. » յենթակայանի մեթոդականների դասընթացի
հանձնարար

Աղաղ. Ա. Թամանյան

146. Վերականգնման Ազգային յենթակայանի հետա-
զոտող

- ✓ 147. Երկրագործական ջրհան մեթոդականների կայանի ճա-
հանարար լինելու հոդված

148. Երկրագործների հոգևորական կրթությանը յեն-
թակայանը

149. Հիդրոտեխնիկայի «Թիվոլի» անվան Վերականգնման գլխ-
հանձնարար

150. » » » » հոդված
հանձնարար

Ճարտ. Հ. Մարգարյան

151. Ծխախոտի դործարանի Վերականգնման հանձնարար

ԶԱՆԱԶԱՆ ՇԵՆՔԵՐ ՅԵՎ ԿԱՌՈՒՑՎԱՑՔՆԵՐ

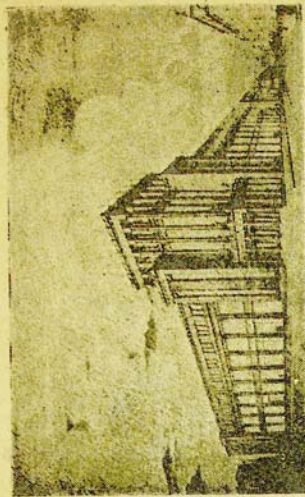
Ճարտ. Ֆ. Աղալյան

152. Քեթրանի ջրատարի հանձնարար

Ճարտ. Բ. Արաղյան

- ✓ 153. Կամուրջի Քուռ դետիլի

№ 2922
407

Հայտնի և օրինակները խանութը ներկայումս

ձեռք և ձեռք

Ա. Ահարոնյան, Մ. Մարտիրոսյան

Հ. Մարտիրոսյան, Գ. Գոյար

Պրոֆ. Ն. Բունիարյան

154. Հուշարձան յեղբայրական գերեզմանի վրա

155. Քեթրանի ջրատարի հակառ

Մ Ա Կ Ե Տ Ն Ե Ր

Ակադ. Ա. Թամանյան

156. Ժողովուն

Ճարտ. Տ. Յերկանյան, Գ. Քոչար

157. Կինս թատրոն Յերևանում

Պրոֆ. Ն. Բունիարյան

158. Բաղնիք

Ճարտ. Մ. Մազմանյան, Գ. Քոչար

159. Մեանի հանգստի սուներ

Ճարտ. Հ. Մարգարյան

160. «Դինամայի» սառցիտնը Յերևանում

ՀԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

- 161. Ախթամար
- 162. Արթիկ
- 163. Անիի հուշարձաններ
- 164. Հեթանոսական տաճար Գառնիում
- 165. Մաղկաձորի հուշարձաններ
- 166. Զվարթնոցի բեկորներից
- 167. Յերերուքի բաղիլիկա
- 168. Գիտության և արվեստի վաստակավոր գործիչ՝
ճարտ. Թ. Թորմազյանի ուսումնասիրություն-
ներից
- 169. Խժկոնք
- ✓170. Հախպատի դանդակատուներ
- 171. Հառիջի հուշարձանների ընդհանուր առաջը
- 172. Մարմազեն
- 173. Սանահինի վանքի մեջ Մեծ Սարգսի գերեզմանը
Աշխատություններ պրոֆ. Ն. Բուցիտարյանի
- 174. Գառնի տաճարի հատակագիծը
- 175. » » գլխավոր ճակատը
- 176. » » կողքի ճակատը
- 177. » » ֆրոնտի գետալը
- 178. » » դռան դետալը
- 179. » » անտի »
- 180. » » Պլաֆոնը

Ե Տ Յ Ո Ւ Դ Ն Ե Ր

- Ճարտ. Բ. Արագյան
181. Ծաղկածորի յեկեղեցու բեկորներից
182. Աջմիածնի կամուրջը
- Պրոֆ. Ն. Առնիարյան
183. Անիի հուշարձաններից
184. Առյուղներն Գառնիից
185. Յերերուքի բաղիլիկան
186. Կաթկասյան խաչիների նմուշներ
187. Նաայուր մարտ
188. Ճարտարապետական հուշարձան Աևանում
189. Շահար մզկիթ
190. » մզկիթի բակը
191. Շաարվանի կաթիլ
192. Պրաֆանի նկար մասխաով
193. » » գուռաղսր մասխաով
194. Տիգնիսի բերթը

ՆՅՈՒԹԵՐ ՀԻՆ ՈՒ ՆՈՐ ՅԵՐԵՎԱՆԻՑ

ԳԱՆ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0036952

547

A $\frac{1}{2922}$

no. 13201

700